

meg, aprólékos leírások, melyek mögött azonban nagy érzések rejtőznek. A regénynek egyszerű, szinte naiv a hangja, idomul az „anyóka“ lelkivilágához, mégis érezzük, hogy az összes szereplők között ő az egyetlen, igazi bölcs. Az író nő éppen ezáltal éri el a legnagyobb hatást, sokszor az érzés könnyetfakasztó mélységeibe jut le, mégsem lesz sohasem szentimentális. A Pásztor-tűz-Könyvtár szerkesztői nehezen találhattak volna jobb regényt olvasóik számára „A pápaszem“-nél, mely az anyai szeretetnek világirodalmi nívón álló apotheozisa.

Ezután a négy kötet után a legnagyobb várákozással tekinthetünk a Pászortűz-Könyvtár további számai elé. A csonkaországi olvasó pedig, ha ezeket a könyveket felkarolja, nemcsak saját magának szerez értékes időtöltést, hanem részesevé lesz a magyar kultúra egységéért folytatott harcnak.

Farkas Gyula.

Újabb verseskönyvek. Mint a földnek a tavaszi vetés után, a léleknek is az élet hatásai nyomán megvan a maga gyümölcsérlelési korszaka. Az aratás eredménye mindkét esetben összefügg a környező légköri viszonyokkal. A következtetés egyikről a másikra nem éppen alaptalan. E tapasztalat igazsága könnyen ellenőrizhető abban a mennyiségre feltűnő lírai termésben, mellyel a kifejezésre törő lelkiség időközönként elárasztja a magyar könyvpiacot. Egy pillantás a közel-múltban megjelent néhány kötetre általánosságban is tájékoztathat.

Bodrogi Gusztáv kis füzetének (*Versai. Költemények, dalok*) ajánlásában azt mondja, hogy ha csak az az igazi vers, „ami“ a szívből fakad, akkor költőnek vallja magát; könyve azonban — sajnos — kevésbé igazolja ezt a következtetést. A különböző felírások (Hangulat; Haza; Hit; Szerelem; Chansonok; Dalok és kuplék) szerint csoportosított próbálkozásokban sok szó esik a csókról. Erről eszünkbe jut, hogy a múzsa csókja nyomán költemények születnek, itt pedig csupán versek vannak... Ez a tapasztalat lehangoló.

Finta Sándor *Robinson szigetén* című kötete egy szemlélődő, megbékélt lélek vallomásait foglalja közszorúba. Nyájasszavú lantján az

otthonhoz való ragaszkodáson, meg a háborús emlékeken kívül rokon-szenves tempióttossággal szólalnak meg a hit, szerelem, hazafias érzés, magány kedvelése és az életküzdellemmel kapcsolatos gondolatok. A forma és tartalom összhangját érzető versek sorából megemlítést érdemel „A legnagyobb magyarhoz“ című, mely a maga egyszerűségében sem elesévelt visszhangja napjaink Széchenyi-kultuszának.

Hárs Alice verseihez (*Fehérhadjón*) ismertnevű pályatársa, Nil írt előszót. A kedves anyáskodástól áthatott sorok elismeréssel szólnak a versekben. „hellyel-közzel méltó formába“ öltözött tartalomról, de nem kevésbé irigylendő érték gyanánt emlegetik a szerző ifjúságát. Ily előzmény után a kis kötet főindítékának, az állandóan fokozódó szerelemvágnak lobogása is inkább érthető. Lázasan ismétlődő lírai sóhajok ezek a versek, leányos bájjal sejtetve a fiatal szív romantikáját, külsőségükben ügyesen simulva a hangulatköltészet divatos eszközeihez.

Szamolányi Gyula kötete (*Magyar mezőkön*) elején Surányi Miklósnak a szerzőhöz intézett sorai olvashatók. Bizonyára nem azért, mintha barátja költői termése különösebb ajánlásra szorulna, inkább annak az örömére, hogy ők, akik boldogabb időkben együtt álmodtak a máramarosi hegyek tájékán, most újból találkozhatnak „az eliziumi mezőkön!“ A magyar sors több változatban felzokogó elégiái ezek a Szamolányi-féle költemények, átszóve a természet jelenségein, a mult emlékein s a jelen vizagztalanságán borongó lélek megilletődésétől. Az élményi erejű versek művészi hatását fokozza az a nemes tartózkodás, mely a maga csüggeteg kétségeivel már-már szinte a lemondásban keres megnyugvást (Kapuzárás). A kis gyűjtemény szíves fogadtatása talán némi bizakodást is megszólaltat majd e hivatottságra valló lant.

Birinyi József verseinek (*Tavaszi lángok*) tanítótestvéreinek ajánlja, „amik hittel és szeretettel dolgoznak a szebb magyar jövőért“. A Baján megjelent kötethez vitéz Fejérváry Dezső írt meglehangú bevezetést, melyből kitűnik, hogy Birinyi József a szlovén föld szülötte, s a

Bácska neveltje. Ilyenformán jobban megértjük a szerző időszerű keserűségének helyi színekkel egyénített kifejezését, s annál inkább méltányoljuk az élet és természet különböző benyomásaitól sugallt költői hajlama töretlen hitű, egészséges megnyilatkozását.

Kulcsár György kötete nagyjából megfelel a címének (*Jöttem a gátra*): férfias, komoly bemutatkozás. Az egyéniség, mellyel így megismerkedünk, szívesen hajol meg az új magyar költészet főalakjai előtt, de azért megértéssel fordul a mult nagyjai felé, kik közül Bacszányi, Arany és Jókai egy-egy verséhez indítékat is szolgáltattak. Nemzeti sorsunkat visszhangzó költői kísérletei igazolják „Köszöntő”-jének önértetes vallomását („magamé az ének, amit dalolok”); és ez bizonyára örvendetes jelenség.

Hangay Sándor költeményeinek gyűjteménye (*Csaba útján csillag porzik*. Versek. 1914–19.) inkább új, immár negyedik kiadása révén kerül itt szóba. A költő tárgyköre, formakészsége, kiforrottságának mértéke eléggé ismeretes régebről, mikor e versek hatását még az időszerűség fokozta. Az ihletalapul szolgáló élmények költői értékének bizonyosága, hogy e darabok jórésze ma sem fakult el. Főképen azok a versek őrizték meg a szépség hamvát, melyekben a háborút végigküzdő szerző családi és nemzeti érzése, meg emberi részvéte öltözik művészi formába.

Baros Gyula.

Meyer Konrád Ferdinánd válogatott költeményei magyarul. Szigethy Lajos, akinek tartalmas és izlésre valló kötetéről csak nemrégem volt szó folyóiratunkban (Napkelet, 1925. I. 266. l.), most egy újabb munkája közrebecsátásával adja bizonyosságát szépségkultusza állandóságának. Előbbi művében, eredeti versei mellett szintén közölt fordításokat, de műösztone akkor még nem szegődött egy bizonyos remekir szolgálataiba. Szertecsapongott s csupán néhány kedvére való darab tolmácsolásáig pihent meg a külföldi (német, francia, olasz és angol) költészet valamely jelesénél. Szellemi kirándulása azonban itt-ott mélyebb hatást tehetett rá, mert jelen kötete már — íme — egészen egy művészi egyéniség hívének mu-

tatja. Választása ezúttal a német irodalom büszkeségére, a svájci származású Meyer Konrád Ferdinánd költeményeire esett, melyeknek lelkesége, a bennük megnyilatkozó életfőfogás vallásos elemeinél fogva is vonzotta. A fordító tárgyszeretete nemesak az egyes darabok méltó tolmácsolásából látszik; kitűnik ez a kötet bevezetéséből is, mely a kiadvány alkalmiságául a költő születésének százéves fordulóját jelöli meg. Egyéni lelkesedése azonban itt alighanem túloz, mikor Meyerben többre becsubli a lírikust az elbeszélőnél.

Meyer kétségtelenül jeles mint versíró is, de lírája sokkal inkább függ a költő — gyökerében — epikus ihletének alapsajátságaitól, sem hogy benne az *érzelmi* költőt lásuk értékesebbnek. Bizonyára szépek ezek a költemények, akár a génius nagyságát hirdetik, akár az élet és természet jelenségeinek hatását visszhangozzák, de — kevés kivétellel — még e hangulatképeken is megérezhető, hogy az érzélem hevé az értelem szabályozza.

Meyer egész művészi természetére jellemző, hogy inkább jut szóhoz benne az intellektuális színezetű esztétikum, mint az érzelmi elágyulás. Miért lenne ez éppen verseiben másképp? Vagy nem erre enged következtetni a költő önvallomása (mely magyar szövegében mindjárt a fordító hozzáértéséről is tájékoztat):

E kis dalokban ne kutass
Komoly nagy cél után!
Kevés bű és kevés öröm,
S mind játék volt csupán.

S bár lopva könny is csillogott
A dal egy-egy során,
A könnyesepp rég felszikkadt,
S mind játék volt csupán.

Ez a kitérés azonban nem kisebbíti a fordító érdemét. Műgondról tanuskodó gyűjteménye (bár Vargha Gyula szép fordításai már előbb fölkellették az érdeklődést Meyer költeményei iránt) igen alkalmas arra, hogy közönségünk a svájci költő kevésbé ismert műveiről tudomást szerezzen, sőt a lelkes példa nyomán gyönyörűséget is találjon bennük.

Velezdi Mihály.

Dobosi Pécsi Mária: Művész ed király. Dobosi Pécsi Máriának eddig megjelent regényei, melyek közül néhányról folyóiratunk is meg-